

Selvitys kaupan koulutusalojen opiskelijoiden opintokokemuksista

Moona Naakka-Stenvall, koulutusasiantuntija, Kaupan liitto

Opintokokemus-selvityksen taustatiedot

- Kaupan liitto toteutti yhteistyössä opiskelijoille suunnatun hyötypalvelu [Frankin](#) kanssa kyselyn, jonka tavoitteena oli **selvittää toisen asteen ja korkeakouluopiskelijoiden näkemyksiä ja kokemuksia kaupan alan koulutuksesta.**
- Kysely toteutettiin aikavälillä 22.9.-17.10.2025.
- Kyselyyn vastanneet olivat 16-30 vuotiaita opiskelijoita.
- Vastauksia kertyi yhteensä **992 kappaletta.**

Kaupan liitto
& Frank

Opiskelijoiden kokemukset koko kohderyhmässä: koulutusalan valinta ja tietoisuus kaupan alan uramahdollisuuksista

- Kaikissa vastaajaryhmissä **kiinnostus alaa kohtaan ja hyvät työllistymismahdollisuudet ovat tärkeimmät valintaperusteet** koulutusalan valinnassa.
 - Koko vastaajajoukossa 61 % valitsi koulutusalan kiinnostuksen vuoksi ja 47 % työllistymismahdollisuuksien takia.
 - Ammatillisessa koulutuksessa luvut ovat lähes samat (61 % ja 42 %), ja korkeakouluopiskelijoilla hieman korkeammat (62 % ja 48 %).
- **Tietoisuus kaupan alan uramahdollisuuksista vaihtelee merkittävästi.**
 - Koko vastaajajoukossa 53 % tiesi alan mahdollisuuksista.
 - Ammatillisessa koulutuksessa tietoisuus on hieman parempi (54 %), AMK-opiskelijoilla korkea (61 %), mutta yliopisto-opiskelijoilla selvästi matalampi (44 %).

Tiivistelmä

Opiskelijoiden kokemukset koko kohderyhmässä: opintojen vaikutus kiinnostukseen ja kiinnostusta alalla työskentelyyn vahvistavat tekijät

- **Kaikissa ryhmissä opintojen vaikutus kiinnostukseen työskennellä kaupan alalla on heikko.**
 - Koko vastaajajoukossa vain 21 % kokee kiinnostuksen vahvistuneen. Ammatillisessa koulutuksessa osuus on hieman parempi (30 %), AMK:ssa 23 % ja yliopistossa vain 15 %.
- **Alan monipuolisuus ja hyvät uramahdollisuudet korostuvat kaikissa ryhmissä kiinnostusta alalla työskentelyyn vahvistavina tekijöinä.**
 - Ammatillisessa koulutuksessa monipuolisuus (50 %) ja opintojen aikainen työelämäyhteistyö (36 %) ovat tärkeitä. AMK-opiskelijoilla monipuolisuus (73 %) ja uramahdollisuudet (59 %) nousevat selvästi esiin, kun taas yliopisto-opiskelijoilla uramahdollisuudet (51 %) ja monipuolisuus (46 %) painottuvat.

Tiivistelmä

Opiskelijoiden kokemukset koko kohderyhmässä: kiinnostusta alalla työskentelyyn vähentävät tekijät ja yhteistyö yritysten kanssa

- **Suurin työskentelyhalukkuutta vähentävä tekijä kaikissa ryhmissä on alan koettu epäsopivuus itselle** (koko joukossa 48 %, korkeakouluissa 45 %, ammatillisessa 46 %). Lisäksi epätietoisuus työmahdollisuuksista ja alan yksipuolisuus mainitaan usein.
- **Kaikissa ryhmissä yritys yhteistyötä pidetään vähäisenä.**
 - Koko vastaajajoukossa 22 % kokee yhteistyötä olevan erittäin vähän ja 17 % vähän. Ammatillisessa koulutuksessa tilanne on hieman parempi (37 % arvioi yhteistyötä olevan jonkin verran), AMK:ssa (31 %) ja yliopistossa vähiten. Kaikki ryhmät toivovat lisää työharjoittelua, yritysvierailuja ja opinnäytetyömahdollisuuksia.

Tiivistelmä

Opiskelijoiden kokemukset koko kohderyhmässä: työelämään valmentaminen, opetusmateriaalit ja opetuksen asiantuntevuus

- **Opintojen koetaan valmentavan työelämään hyvin.** Koko vastaajajoukossa 42 % kokee koulutuksen valmentavan hyvin työelämään ja 16 % erittäin hyvin.
 - Ammatillisessa koulutuksessa tyytyväisyys on korkea (43 % hyvin, 25 % erittäin hyvin), AMK:ssa vielä parempi (65 % tyytyväisiä), kun taas yliopistossa vain 46 %.
- Kaikissa ryhmissä **opetusmateriaalit arvioidaan ajantasaisiksi ja opetus asiantuntevaksi.**
 - Ammatillisessa koulutuksessa 63 % pitää opetusta melko tai erittäin asiantuntevana, korkeakouluissa vastaavat luvut ovat yliopisto 80 % ja AMK 75 %.

Tiivistelmä

Tiivistelmä: ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden opintokokemukset

- **Koulutusalan valinta:** Kiinnostus alaa kohtaan ja hyvät työllistymismahdollisuudet ovat tärkeimmät valintaperusteet, aivan kuten muissakin vastaajaryhmissä.
- **Tietoisuus kaupan alan uramahdollisuuksista:** Yli puolet ammattiin opiskelevista (54 %) tiesi koulutusalan avaavan mahdollisuuden työskennellä kaupan alalla, mutta viidennes ei tiennyt ja neljäs ei osannut sanoa.
- **Opintojen vaikutus kiinnostukseen:** Kiinnostuksen vahvistuminen on vaihtelevaa, vain 30 % kokee opintojen lisänneen halua työskennellä kaupan alalla, kun taas 70 % ei koe vaikutusta tai ei osaa sanoa.
- **Kiinnostusta vahvistavat tekijät:** Alan monipuolisuus (50 %), opintojen aikainen yhteistyö yritysten kanssa (36 %) ja hyödylliset opintosisällöt (36 %) korostuvat. Hyvät uramahdollisuudet mainitsee 30 %.
- **Kiinnostusta vähentävät tekijät:** Suurin este on alan koettu epäsopivuus itselle (46 %). Lisäksi epätietoisuus työmahdollisuuksista (26 %) ja heikot uramahdollisuudet (18 %) vaikuttavat.
- **Yhteistyö yritysten kanssa:** Yhteistyön määrä koetaan vaihtelevaksi, 37 % arvioi sitä olevan jonkin verran, mutta 28 % kokee sitä olevan vähän tai erittäin vähän.
- **Toiveet yhteistyöstä:** Työharjoittelumahdollisuudet (42 %) ovat selkeästi tärkein toive. Lisäksi vierailut yrityksiin (24 %) ja projekteihin osallistuminen (17 %) mainitaan.
- **Työelämään valmentaminen:** Valtaosa kokee koulutuksen valmistavan hyvin (43 %) tai erittäin hyvin (25 %).
- **Opetusmateriaalit ja asiantuntevuus:** Materiaalit arvioidaan pääosin ajankohtaisiksi (65 % melko tai erittäin ajankohtaisia). Opetus koetaan asiantuntevaksi – 63 % pitää opetusta melko tai erittäin asiantuntevana.

Tiivistelmä: korkeakouluopiskelijoiden opintokokemukset

- **Koulutusalan valinta:** Korkeakouluopiskelijoiden valintaperusteet ovat hyvin samankaltaisia kuin koko vastaajajoukossa. Kiinnostus alaa kohtaan ja hyvät työllistymismahdollisuudet ovat tärkeimmät koulutusalan valintaan vaikuttavat tekijät.
- **Tietoisuus kaupan alan uramahdollisuuksista:** Tietoisuus vaihtelee merkittävästi, AMK-opiskelijoista 61 % tiesi alan mahdollisuuksista, kun yliopisto-opiskelijoista vain 44 %.
- **Opintojen vaikutus kiinnostukseen:** Opintojen vaikutus kiinnostukseen on heikko molemmissa ryhmissä. Yliopisto-opiskelijoista vain 15 % ja AMK-opiskelijoista 23 % kokee kiinnostuksen vahvistuneen. Tämä on kriittinen havainto: opinnot eivät riittävästi linkity kaupan alan houkuttelevuuteen.
- **Kiinnostusta vahvistavat tekijät:** AMK-opiskelijoilla alan monipuolisuus (73 %) ja hyvät uramahdollisuudet (59 %) korostuvat selvästi. Yliopisto-opiskelijoilla painottuvat uramahdollisuudet (51 %) ja monipuolisuus (46 %).
- **Kiinnostusta vähentävät tekijät:** Molemmissa ryhmissä alan koettu epäsuopivuus itselle (45 %) ja yksipuolisuus (27 %) ovat merkittäviä esteitä.
- **Yhteistyö yritysten kanssa:** AMK-opiskelijat kokevat yhteistyötä olevan enemmän kuin yliopisto-opiskelijat, mikä on linjassa AMK:n työelämälähtöisen roolin kanssa. Silti molemmat ryhmät toivovat lisää työharjoittelua, yritysvierailuja ja opinnäytetyömahdollisuuksia. Tämä korostaa tarvetta vahvistaa käytännön yhteyksiä myös yliopistoissa.
- **Työelämään valmentaminen:** AMK-opiskelijat ovat selvästi tyytyväisempiä (65 % kokee koulutuksen valmentavan hyvin) kuin yliopisto-opiskelijat (46 %).
- **Opetusmateriaalit ja asiantuntevuus:** Molemmissa ryhmissä opetusmateriaalit arvioidaan ajantasaisiksi ja opetus asiantuntevaksi. Yliopisto-opiskelijoista 43 % pitää opetusta melko asiantuntevana ja 37 % erittäin asiantuntevana, AMK-opiskelijoista vastaavat luvut ovat 49 % ja 26 %.

Kiitos!

**Kaupan liitto
Eteläranta 10
00131 Helsinki**

kauppa@kauppa.fi
kauppa.fi

KAUPAN LIITTO